

ZÁVĚREČNÉ VÝZVY I. (Galatským 6,1-10)

Bylo Pavlovým zvykem ve svých listech nejprve vyložit nějaké teologické téma (věroučná část) a poté přidat i praktické rady a výzvy (aplikační část). Tak i v listu Galatským, kde Pavel nejprve obhajoval, že člověk je spasen, ospravedlněn před Bohem nikoliv na základě skutků zákona, ale jen díky Boží milosti skrze víru a přijetí Spasitele hříšníků, Pána Ježíše. To se poté projeví novým životem z Ducha svatého, ovocem Ducha svatého v životě věřícího. Nakonec Pavel připojuje několik praktických, jak takový život z Boží milosti a pod vlivem Ducha svatého vypadá.

1. Upadne-li někdo

„*Bratří, upadne-li někdo z vás do nějakého provinění, vy, kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení*“ (v. 1). Pavel zde předjímá možnost, že někdo v církvi „upadne do nějakého provinění“. Jakkoli tedy Pavel hovoří o ospravedlnění před Bohem, o smířím díle Kristově, o moci Ducha svatého – Duchem chodte a žádost těla nevykonáte, přesto realisticky předpokládá, že ne vždy jako křesťané obstojíme. Minule jsme si připomněli, že starý člověk v nás byl díky Kristu a moci Ducha svatého zbaven své nadvlády nad naším životem (ukřižován spolu s Kristem – Ř 6,6). Přesto však zde ještě je a my nejsme imunní vůči jeho volání a svodům. Nemusíme mu podléhat, ale přece někdy podléháme.

Pavel je tedy realista. Až příliš dobře věděl, jak je někdy život křesťanů a sborů vzdálen té plnosti života z Ducha svatého. Znal slabost církve. A proto přidává radu, jak si počínat, když někdo ve společenství církve „upadne do nějakého provinění“. Nebo jiný překlad, „když je někdo přistížen při nějakém přestoupení“. Co činit? Pavel říká, že takový člověk by neměl být druhými odvrhnut, nějak zapuzen. Naopak, má mu být pomozeno. „*Přivádějte ho na pravou cestu*“, dosl. „*Napravujte ho*“. Když se někdo dopustí hříchu, zejména takového, který vzbudí veřejné pohoršení, je to vždycky bolestné. Přesto nemáme takového člověka zavrhnout, ale máme se snažit mu pomoci.

Kdo má takovou pomoc poskytnout? Pavel píše, že to, „*kdo jsou vedeni Božím Duchem*“, dosl. ti, kdo jsou „*duchovní*“ (pneumatikoi). Tímto slovem se nemíní „*duchovní*“ jako úřad, ale ten, kdo je zralý ve víře, kdo je duchovně i lidsky zralý. Ne každý v církvi je tedy způsobilý sloužit druhým k nápravě. Musí být sám osvědčený.

Pavel také ukazuje, jakým způsobem se má tato služba nápravy odehrávat. Má se dít v „*duchu mírnosti*“. Tedy ne pánovitě – ty jsi ten „*případ*“ a já jsem ten „*opravář*“. Sloužit druhému a vést ho k pokání a nápravě může jen člověk zralý. Taková zralost se mj. projevuje tím, že se nestaví nad druhého jako jeho soudce, ale přistupuje k němu jako bratr, který ví, že sám je hříšný a omylný, že nestojí nějak výše nad tím druhým. Sloužit v duchu mírnosti jistě neznamená hřích nějak zlehčovat či omlouvat. Znamená to brát provinění vážně, a přesto nad člověkem nelámat hůl, mít s ním trpělivost, nejednat s ním povýšeně.

K tomu může hodně pomoci i další Pavlova výzva: „*...a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení*“. K tomu jednat s tím, kdo zhřešil, v duchu mírnosti, nejvíce pomůže vědomí vlastní slabosti. Každý z nás totiž může podlehnout nějakému pokušení. A to se týká i těch tzv. „*duchovních*“. Ovšem rysem oné duchovnosti nebo chcete-li zralosti, je ale právě také stále vědomí, že i já jsem ve své podstatě slabý a hříšný a mohu podlehnout pokušení. A pokud jsem zatím v něčem fatálně nepadl, tak to nesvědčí o tom, jak jsem dobrý a svatý. Je to milost Boží, nikoliv má zásluha. Jinde Pavel klade na srdce věřících: „*Ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl*“ (1K 10,12).

Tak tedy hříšníka nezavrhuje, ale snažte se mu pomoci. Snad sem je namířena i další (známá) Pavlova výzva: „*Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův*“ (v. 2). Co to znamená brát na sebe břemena jedni druhých? Může to jistě znamenat celou řadu věcí. V zásadě jde o to nebyť zahleděn jen do sebe a do svých záležitostí a mít v sobě otevřený prostor pro pomoc druhým. Každý si životem neseme různá břemena. A někdy jsou ta břemena k neunesení. Jak je to úlevné a nadějně, když se objeví někdo, kdo nese to naše břemeno s námi. Sám Ježíš klesal pod břemenem kříže. Až mu pomohl Šimon z Kyrény a nesl jej místo něj. Pravda, asi k tomu byl poněkud přinucen vojáky. Ale i sám Ježíš, který pozvedal mnohé, potřeboval v jisté chvíli nadzdvihnout neunesitelné břemeno. Potřeboval to i o něco dříve, když se modlil v Getsemané. Požádal 3 učedníky, aby bděli na modlitbách s ním. Tím spíše to potřebujeme my, abychom sloužili jedni druhým.

A v té textové souvislosti si takto máme sloužit i v té otázce hříchu ve společenství. Také to je někdy těžké břemeno, které musí to společenství nést. Nemáme odsuzovat a zatracovat, ale nést – modlit se, napomínat, povzbuzovat a nezatracovat.

Opakem toho, kdo nese břemeno druhého, je toto: „*Myslí-li si někdo, že je něco, a přitom není nic, klame sám sebe*.“ (v. 3). To je právě ten postoj nadřazenosti a pýchy, povyšování se nad druhého, který v něčem selhává. Myslet si o sobě, že já jsem „*někdo*“ a proto mohu na druhého shlízet shora. „*Každý ať zkoumá své vlastní jednání; pak bude mít čím se chlubit, bude-li hledět jen na sebe a nebude se porovnávat s druhými. Každý bude odpovídat sám za sebe*“ (v. 4-5). Každý asi máme někdy tendenci porovnávat se s druhými. A někdy můžeme podléhat tomu

sebeklamu, že jsme snad nějak lepší než ten druhý. Mnohem více tak někdy zkoumáme a posuzujeme jednání druhých, také je dokážeme rychle odsoudit, ale už mnohem méně zkoumáme své vlastní jednání, zda my sami skutečně vždy a ve všem stojíme pevně a dostačujeme Božím požadavkům. Může se nám tedy snadno stát to, před čím varoval Pán Ježíš: „*Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? ... Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra*“ (Mt 7,4-5). Třísky v očích (nedostatky) druhých vidíme docela zřetelně, ale ty své trámy už tak jasně nevidíme. A ještě ten rozpor: Vidíme kdejaké drobnosti na druhých lidech, ale vážné problémy v našem vlastním životě pozoruhodně přehlízíme.

2. Co člověk zaseje, to také sklídí

Závěr dnešního oddílu patří tomu, co bychom mohli nazvat **zákonem setby a žně**. Stručně řečeno – co člověk rozsévá, to bude také sklízet. A Pavel zde vidí dvě protikladné setby: „*Kdo zasévá pro své sobectví (tělo – sarx), sklídí zánik, kdo však zasévá pro Ducha, sklídí život věčný*“ (v. 8). Doslovněji: „*Kdo zasévá pro své tělo, z těla sklídí zkázu; kdo zasévá pro Ducha, z Ducha sklídí život věčný!*“ (ČSP). Znovu se zde vrací napětí mezi „tělem“ (stará přirozenost, sobectví) a Duchem svatým. Tedy mezi životem podle těla a životem podle Ducha. Tělo, ta stará, Bohu odcizená přirozenost, z nás nezmizela znovuzrozením. Cítíme na sobě její působení. Ale je zde již přítomno také to nové. Moc Ducha svatého. Stará přirozenost se nevypařila, ale nemusíme už být jejími otroky. Můžeme žít z moci nového života, života v Duchu svatém, ale jsme nadále schopni žít i „tělesně“. Žádá se tedy i naše rozhodování. Každý den se vlastně rozhodujeme, zda budeme rozsívat tělu nebo Duchu svatému. Obě síly se o nás ucházejí. Z jaké moci žijeme či jaké moci se vydáváme a poddáváme? Sejeme tělu nebo Duchu?

Zasévání tělu znamená povolovat pokušení, hříchu, jednat nerozumně, nemoudře, následovat své přirozené sobectví, svéhlavost, jednat tvrdě a necitelně s druhými, žít ze sebelásky místo z lásky, nechat se ovládat špatnými touhami a vášněmi, šířit rozkoly, žít se hořkostí, uražeností, nesmířlivostí apod. Tím vším a jistě i jinými věcmi zaséváme pro tělo. A i jako křesťané tak někdy skutečně činíme. Ne vždy v soukromí, ve společenství i ve světě žijeme podle Ducha, ale spíše podle těla. A potom možná i sami cítíme, že místo toho, abychom byli povznášeni k Bohu a jeho dobru, jsme stahováni někam dolů, kde nám samotným není dobře.

Ale i když stále třeba cítíme volání starého člověka, těla, a i když je tento vliv někdy silný, přece mu nemusíme podléhat. J. Stott píše: „*Nejsme bezmocnými oběťmi své přirozenosti, své povahy a svého prostředí. Čím se stáváme, závisí především na tom, jak se chováme; náš charakter se utváří především naším jednáním.*“ A jinde připomíná známé pravidlo: „*Rozsívěj myšlenku a sklídíš čin; rozsívěj čin a sklídíš zvyk; rozsívěj zvyk a sklídíš charakter, rozsívěj charakter a sklídíš osud.*“ To by mohlo znít jako cesta lidského sebezdokonalování. I sekulární lidé dokáží mimořádného sebezapření a sebekázně. Ale Pavlovi nejde o nějaký lidský heroismus. Ví až moc dobře, že sebevětší lidská askeze a sebeovládání nás Bohu nepřiblíží. Pavlovi nejde o lidské sebezdokonalení, ale o život z moci Ducha svatého. Ano, to jistě nevylučuje lidské úsilí a sebekázeň. Ale je to život z docela jiných zdrojů a sil. Ano i zde se předpokládá vědomé rozhodnutí žít každý den podle Ducha a skutečně tak jednat a myslet, ale z víry v moc Ducha, nikoliv z víry ve vlastní síly a schopnosti.

Rozsévání Duchu pak má také jistě mnoho konkrétních projevů. Žít životem modlitby, čerpat posilu z Božího slova, jednat milosrdně, odříkání se pomsty, zášti, nenávisti, bojovat s hořkostí a zatrpklostí, mnoho odpouštět, odříkat se nečistého atd.

Někdy je to těžký boj. To Pavel nikde nepopírá. O kapitolu dříve mluvil o bitevním poli, na kterém se pohybujeme: „*Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad...*“ (5,17). Ale díky Kristovu vykoupení a moci Ducha svatého, to nemusí být boj prohraný. Někdy to trvá i dlouho, než se člověk vymaní z nějakých starých a silných pout, závislostí např. Někdy i znovu upadáme do věcí, ze kterých jsme byli už vysvobozeni. Ale přece je zde ta naděje, že ten boj není marný, i když v něm vždycky neobstojíme. Vždy, když padneme, znovu vstaňme a jděme dál a znovu zasévejme Duchu. Stále se den ze dne obnovujeme v rozhodnutí zasévat Duchu.

Každá setba, každé životní zaměření, má pak i výsledek. Zasévání svému tělu, sobectví přináší žeň zániku. Zasévání podle Ducha svatého přináší sklizeň věčného života. Tak to ať je naší motivací a povzbuzením ke každodennímu zasévání Duchu svatému, ta přislíbená žeň – život věčný.